

Not 13

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 7 april 2021 följande dom (mål nr 6662-20).

Bakgrund

1. Var och en har rätt att hos myndigheter ta del av allmänna handlingar förutsatt att uppgifterna i dem inte omfattas av sekretess. En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och är att anse som inkommen dit eller upprättad där.

2. Ett beslut av en myndighet att inte lämna ut en handling får normalt överklagas till kammarrätt. I vissa fall är dock en annan instansordning föreskriven, bl.a. får sådana beslut som meddelats av en myndighet under riksdagen överklagas direkt till Högsta förvaltningsdomstolen.

3. En myndighet är vidare skyldig att på begäran av en enskild lämna uppgifter ur allmänna handlingar som förvaras hos myndigheten, om inte uppgifterna är sekretessbelagda eller det skulle hindra arbetets behöriga gång. Ett beslut om avslag på en sådan begäran får emellertid inte överklagas.

4. Elöverkänsligas forum begärde hos Riksdagsförvaltningen, som är en myndighet under riksdagen, att få namn och personnummer på alla säkerhetsvakter som tjänstgjorde utanför Riksdagshuset under en viss angiven tid.

5. Riksdagsförvaltningen, som prövade frågan enligt bestämmelserna om rätt att få ta del av uppgifter ur allmänna handlingar, avslog begäran. Som skäl angavs att det inte fanns någon allmän handling som innehöll de efterfrågade uppgifterna och att några uppgifter därför inte kunde lämnas ut. I beslutet angavs att det inte fick överklagas.

6. Elöverkänsligas forum överklagade ändå beslutet och angav att överklagandet avsåg Riksdagsförvaltningens beslut ”avseende rätt att ta del av allmän handling”. Riksdagsförvaltningen överlämnade överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning av om beslutet fick överklagas.

7. Förvaltningsrätten konstaterade att överklagandet avsåg rätten att ta del av allmän handling och beslutade därför att lämna över handlingarna i målet till Kammarrätten i Stockholm.

8. Kammarrätten, som ansåg att forumets begäran avsåg rätten att ta del av allmän handling, fann inte skäl att ifrågasätta Riksdagsförvaltningens besked om att det inte fanns någon allmän handling som innehöll de uppgifter som begärts ut. Kammarrätten avslog därför överklagandet.

Yrkanden m.m.

9. *Elöverkänsligas forum* vidhåller sin begäran.

Skälen för avgörandet

Rättslig reglering m.m.

10. En handling är enligt 2 kap. 4 § tryckfrihetsförordningen allmän om den förvaras hos en myndighet och enligt 9 eller 10 § är att anse som inkommen till eller upprättad hos en myndighet.

11. Enligt 6 kap. 7 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) får bl.a. ett beslut att inte lämna ut en handling överklagas. I fjärde stycket anges att särskilda bestämmelser om överklagande gäller för beslut av en myndighet som lyder under riksdagen.

12. Av 4 § första stycket lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter följer att ett beslut att avslå en enskild sökandes begäran att få ta del av en handling får överklagas. Enligt 7 § andra stycket överklagas ett sådant beslut till Högsta förvaltningsdomstolen.

13. I 6 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen föreskrivs att en myndighet på begäran av en enskild ska lämna uppgift ur en allmän handling som förvaras hos myndigheten, om inte uppgiften är sekretessbelagd eller det skulle hindra arbetets behöriga gång. Av 7 § lagen om överklagande av administrativa beslut av Riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter följer att ett beslut att avslå en enskild sökandes begäran att få uppgift ur en allmän handling inte får överklagas.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

14. En enskild får överklaga en myndighets beslut att inte lämna ut en handling. Ett beslut att inte lämna ut uppgifter ur en allmän handling får däremot inte överklagas.

15. Det är den domstol som enligt särskilda författningsbestämmelser är behörig att pröva rätten att ta del av allmänna handlingar som ska avgöra om en myndighets avslagsbeslut får överklagas eller inte.

16. Ett beslut av Riksdagsförvaltningen att avslå en enskilds begäran om att få ta del av en handling får överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen. Det är således Högsta förvaltningsdomstolen som ska avgöra om Riksdagsförvaltningens beslut får överklagas eller inte. Högsta förvaltningsdomstolen undanröjer därför kammarrättens dom och förvaltningsrättens beslut att lämna över handlingarna i målet till kammarrätten.

17. Elöverkänsligas forums begäran hos Riksdagsförvaltningen är allmänt hållen och får därmed anses innefatta en begäran om att få ta del av en allmän handling (jfr RÅ82 2:68). Riksdagsförvaltningens beslut får således överklagas.

18. Riksdagsförvaltningen har som skäl för avslagsbeslutet angett att det hos myndigheten inte förvaras någon allmän handling med de efterfrågade uppgifterna. Högsta förvaltningsdomstolen saknar anledning att ifrågasätta detta. Någon allmän handling kan därmed inte lämnas ut.

19. Överklagandet ska därför avslås.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen undanröjer Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 6747-20 och Förvaltningsrätten i Stockholms beslut i mål nr 21831-20.

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

I avgörandet deltog justitieråden *Jermsten*, *Saldén Enérus*, *Svahn Starrsjö*, *von Essen* och *Rosén Andersson*. Föredragande var justitiesekreteraren Maria Uddenfeldt.

Förvaltningsrätten i Stockholm (2020-10-15, Lundberg):

Riksdagsförvaltningen har överlämnat överklagandet till förvaltningsrätten för prövning om förvaltningens beslut kan överklagas.

Om Riksdagsförvaltningens beslut är överklagbart är Kammarrätten i Stockholm behörig domstol att handlägga målet (se 1 och 5 §§ förordningen [1977:937] om allmänna förvaltningsdomstolars behörighet m.m.).

Elöverkänsligas forum skriver i överklagandet att de klagat på beslutet avseende ”rätt att ta del av allmän handling”. Eftersom kammarrätten är behörig domstol vad avser en myndighets beslut att inte lämna ut en handling anser förvaltningsrätten att det är kammarrätten som bör ta ställning till om överklagandet ska avvisas eller prövas i sak. Handlingarna i målet ska därför, i enlighet med 7 § förvaltningsprocesslagen (1971:291), lämnas över till Kammarrätten i Stockholm.

– Förvaltningsrätten lämnar över handlingarna i målet till Kammarrätten i Stockholm.

Kammarrätten i Stockholm (2020-11-23, Bohlin, Jonsson och Lindqvist):

Riksdagsförvaltningen har som skäl för sitt beslut angett att det inte finns någon allmän handling som innehåller de uppgifter som har begärts ut. Kammarrätten saknar skäl att ifrågasätta detta. Den begärda handlingen finns inte, och förvaras alltså inte heller, hos Riksdagsförvaltningen. Riksdagsförvaltningen kan därför inte lämna ut någon handling i enlighet med Elöverkänsligas forums begäran och överklagandet ska avslås.

– Kammarrätten avslår överklagandet.